

MYRS 22.05.2024 § 135

10/04.03.01/2024

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 7/TEM

Erityistavoite: 7.1

Hakemusnumero: 903274

Hakija: Oulun yliopisto

Toteutusaika: 1.1.2024–31.12.2026

Toteuttamisalue: Pohjois-Pohjanmaa

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Voimakas sukupuolten välinen epätasapaino kodin energiateknologioiden suunnittelussa, käyttöönotossa ja käytössä asettaa ihmiset epätasa-arvoiseen asemaan, kun on kyse päätöksenteosta ja osallistumisesta energiamarkkinoille kodin energiateknologioiden avulla. Eri ryhmien välinen epätasapaino aiheuttaa ei-toivottuja taloudellisia, yhteiskunnallisia ja ympäristöllisiä seurauksia. Tarvitaan siis sukupuolivastuullista energianhallinnan vahvistamista sekä lisää ihmisten intersektionaalista analyysiä mm. eri ikäryhmille, jotka saattavat olla energiamarkkinoiden marginaalissa.

Hankkeen tavoitteena on

- Tunnistaa sukupuolittuneita rooleja energiaekosysteemissä ja luoda tasa-arvoisia mahdollisuuksia suunnitella ja käyttää digitaalisia energianhallintaratkaisuja ja -palveluita yhdessä ekosysteemin muiden toimijoiden kanssa (kaupunki, koulut, yritykset).
- Osallistaa energian loppukäyttäjät, erityisesti naiset ja tytöt, käyttäjälähtöiseen energiayhteisön ja digitaalisten energianhallintaratkaisujen konseptien luomiseen ja kokeiluun.
- Laajentaa aktiivisten energiakansalaisten joukkoa, tuoda esiin energianhallinnan rooli jokaisen suomalaisen arjessa, lisätä tyttöjen ja naisten ymmärrystä ja kiinnostusta omaan energiankulutukseen liittyen, sekä voimaannuttaa näitä ryhmiä osallistumaan ja ottamaan kantaa energiamurrokseen.
- Kehittää ja järjestää energiateknologiaa ja energialukutaitoa käsittelevää koulutusta lapsille ja nuorille Oulun kaupungin STEAM-verkoston kautta.

- Kannustaa naisia ja tyttöjä energiankulutuksen (ja -tuotannon sekä kysyntäjoustop) hallintaan ja energia-alalle.
- Kiinnittää erityistä huomiota syrjäytymis- ja energiaköyhyysriskissä oleviin käyttäjäryhmiin.
- Tuottaa energia-alan ja julkisen sektorin toimijoille sukupuolisensitiivinen tarkistuslista energiateknologioiden tutkimus- ja kehitystyöhön, energiateknologioiden myyntiin, markkinointiin ja käyttötukeen, sekä energialukutaidon vahvistamiseen.

Toimenpiteet:

- Nykytilanteen ja -ongelmien identifiointi
- Käyttäjälähtöisten energiayhteisö- ja digitaalisten energianhallintaratkaisujen konseptien luominen ja kokeilu
- Koulutus ja tiedotus
- Verkoston luominen
- Projektinhallinta

Työ on organisoitu viiteen työpakettiin (WP).

- 1) WP1: Nykytilanteen ja ongelmien identifiointi: Työpaketissa selvitetään nykyisten energiankulutuskäytäntöjä ja energialukutaitoja sekä niiden mahdollisia viimeaikaisia, vuonna 2022 alkaneen energiakriisin tuomia muutoksia eri osallisryhmien kanssa, erityisesti keskittyen syrjäytyneiden kodin energiateknologian käyttäjiin (esim. miehiä pidemmän iän vuoksi yksin elävät iäkkäät naiset, yksinhuoltajaäidit, maahanmuuttajat), haastattelujen, työpajojen ja kyselyiden avulla.
- 2) WP2: Käyttäjälähtöisten energiayhteisön ja digitaalisten energianhallintaratkaisujen konseptien luominen ja kokeilu: Työpaketissa järjestetään keskustelevia ja visionäärisiä työpajoja, joissa luodaan ja kokeillaan käyttäjälähtöisiä energiayhteisö- ja digitaalisten energianhallintaratkaisujen konsepteja erityisesti keskittyen syrjäytyneiden kodin energiateknologian käyttäjiin (esim. miehiä pidemmän iän vuoksi yksin elävät iäkkäät naiset, yksinhuoltajaäidit, maahanmuuttajat). Suunnittelemme yhdessä osallistavampia, sukupuolivastuullisia ja kestävämpiä tulevaisuuden kodin energiateknologioita syrjäytyneiden kotien energiateknologian käyttäjien kanssa. Tarjoamme konsepteja energia-alan toimijoille jatkokehitystyötä varten.
- 3) WP3: Koulutus ja tiedotus: Työpaketissa kehitetään ja tarjotaan energiateknologioita ja energialukutaitoa käsittelevää koulutusta, jota tarjotaan yhteistyössä Oulun kaupungin kanssa lapsille ja nuorille STEAM koulutukseen integroituen sekä erityisesti syrjäytyneille kodin energiateknologian käyttäjille. Koulutus ja tiedotus energia-alan ja julkisen sektorin toimijoille tapahtuu sukupuoli-sensitiivinen tarkistuslistan kehittämisen ja sen käyttöön liittyvän koulutuksen avulla. Sukupuolisensitiivinen tarkistuslista kattaa energiateknologioiden tutkimus- ja kehitystyön, energiateknologioiden myynnin, markkinoinnin ja käyttötuen, sekä energialukutaidon vahvistamisen.
- 4) WP4: Verkoston luominen: Työpaketissa kartoitetaan ja tuodaan yhteen maakunnalliset energia-alan ja julkisen sektorin toimijat sekä luodaan maakunnallinen kansalaisvaikuttamisen verkosto,

joka keskittyy sukupuoleen ja energiaan. Verkostoa hyödynnetään osallistujien rekrytoinnissa työpaketteihin 1, 2 ja 3.

- 5) WP5: Projektinhallinta: Työpaketissa varmistetaan hankkeen eteneminen hankesuunnitelman, aikataulun ja budjetin mukaisesti.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Henkilöstökustannukset: 364 830

Välilliset kustannukset: 145 932

Kustannukset yhteensä: 510 762

Kokonaisrahoitus suunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 408 609

Kuntien rahoitus:

Muu julkinen rahoitus: 102 153

Yksityinen rahoitus:

Rahoitus yhteensä: 510 762

Hankearviointi, pisteet: 16/44

Valmistelija: Jarkko Kärkimaa 050 520 6670

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö ei puolla hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

MYR:lle esitetään, että se antaa hankkeesta kielteisen lausunnon.

Päätösesityksen perustelut:

Hakemuksessa esitetyillä toimilla ei voida katsoa olevan riittävää merkittävää vaikutusta maakunnan elinkeinoelämän tarpeista lähtevän TKI-toiminnan edistämiseen eikä sitä voi nähdä riittävän vaikuttavaksi myöskään bio- tai kiertotalouteen liittyvän liiketoiminnan kehittämisen kannalta.

Hakemus sai arvioinnissa 16/44 pistettä. Suhteellisesti tarkasteltuna 36,36 % maksimipistemäärästä.

Hankehakuilmoituksen mukaan hakemuksen tulisi saada horisontaalisten ja erityistavoitekohtaisten erityisten valintaperusteiden yhteenlasketusta maksimipistemäärästä vähintään 50 %, jotta hanke

voidaan rahoittaa.

Hakemuksen pisteet suhteellisesti tarkasteltuna jäivät alle asetetun raja-arvon, joten hakemus esitetään hylättäväksi.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.